

TREF MAGAZINE

Nummer 33 Jaargang 4

mensen van om de hoek

INDIRA

TREF

MAGAZINE *over mensen van om de hoek*

TREF en het hoe en waarom

Niemand wordt met een gebruiksaanwijzing van zichzelf, de wereld of het leven geboren en toch maakt iedereen er op zijn eigen wijze iets unieks van. Iedereen participeert op de een of andere manier in deze maatschappij. Tegelijkertijd wordt onze samenleving steeds harder en voller, mensen zijn gehaast en sneller in hun oordeel en veroordeling.

TREF biedt een plek aan de verwondering over de veerkracht van mensen. Ook zetten we ons met TREF in voor een ideëel doel: het bevorderen van maatschappelijke integratie. We doen dat door mensen uit de hele samenleving aan het woord te laten over hun leven. In TREF tref je maandelijks persoonlijke verhalen van mensen om de hoek. Zij vertellen wat hen beweegt en motiveert, wat hun dromen en passies zijn. Daarmee bieden we niet alleen inspiratie, maar willen we ook een gevoel van verbondenheid oproepen. Want mensen echt leren kennen, doet erkennen.

Lees TREF digitaal op www.TREFmagazine.nl. Je kunt ook de digitale pdf-versie maandelijks GRATIS in je mailbox ontvangen. Meld je aan via info@TREFmagazine.nl, onder vermelding van: gratis digitale TREF.

TREF Redactie en Informatie:

Aureliavliinder 58 | 8016HC Zwolle | tel. 038-4653244
info@TREFmagazine.nl | www.TREFmagazine.nl
TREF is een uitgave van
Marijke Mosterman Journalistieke Producties

Aan TREF werken mee:

Mathilde van Hulzen, Marijke Mosterman, Kees Huis in 't Veld, Janneke Pelle, Bert Schoonhoven, Jenny Kamps, Frans de Jong, Ward de Weerd, Bert Vaatstra, Harry ten Klooster, Roel van Olst en anderen.
Met dank aan alle geïnterviewden.

Adverteren en sponsoren

Je ziet het vaak niet, maar de meeste mensen zijn op hun eigen bescheiden manier bezig met de 4 P's: Participatiemaatschappij, People, Planet, Profit. TREF vormt voor hen een vooruitstrevend, 'hokjesloos' en daarom uniek podium. Dat maakt TREF voor bedrijven en instellingen bij uitstek geschikt om op een unieke manier invulling te geven aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

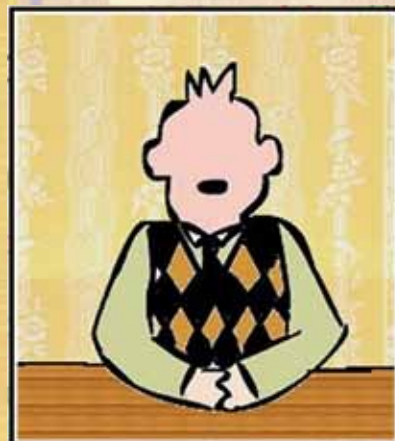
Met een advertentie, donatie of sponsorschap in de glossy papieren versie van TREF Magazine en/of op de website draag je een steentje bij aan een betrokken, bewuste, duurzame samenleving. Al vanaf 150 euro per jaar inclusief abonnement zijn er mogelijkheden. Neem contact met ons op, ook voor uw eigen bedrijfsglossy! Mathilde van Hulzen (024-300 2133)
Marijke Mosterman (038-465 3244)
info@TREFmagazine.nl

Doneren

TREF is gratis afhaalbaar. Kijk voor de TREFpunten op TREFmagazine.nl. Als je TREF elke maand wilt ontvangen, kun je een minimale donatie overmaken. Kijk voor meer informatie op onze website: TREFmagazine.nl.

Wanlijner

**Beter de lamp
ontstoken
dan de duim**

IN TREF 33:

HENRI

INDIRA

RIKA

5 JAAR
AMSTERDAM
OUTSIDER ART

- Ward de Weerd 8
- Jenny's Bespiegelingen 19
- Janneke's Belevnissen 26
- Amsterdam Outsider Art 20
- Door het oog van TREF 14
- Bert's Beestenboel 18
- De Terechte Kronkel 16
- Kunst: Truus van Buren 9
- Mathilde's Recept 27
- Puntenslijper/Margriet 28

Tussen *HEMEL* en AARDE

Mathilde van Hulzen

Indira Nijman (40) voelt zich al haar hele leven anders. Aanvankelijk maakte dat haar eenzaam. Maar sinds ze haar balans heeft gevonden, ontleent ze haar kracht juist aan haar anderszijn. 'Ik kan er nu mee omgaan dat ik hooggevoelig en paranormaal begaafd ben. Met die gaven probeer ik mensen te helpen bij hun kleine of grote problemen. Niet door adviezen te geven, maar door ze aan het denken te zetten. Dat zie ik als mijn levenstaak.'

Indira werd geboren in Oldebroek en groeide op in Zwolle, in een op het eerste gezicht heel gewoon Indisch gezin, met een vader, moeder en zusje. Maar al heel jong wist Indira dat ze anders is. 'Ik zag en voelde als kind dingen die anderen niet zagen of voelden. Ik zag geesten, verschijningen van overleden mensen. Soms beschreef ik aan mijn moeder hoe ze eruit zagen en dan bleken het bijvoorbeeld overleden familieleden te zijn die ik nooit had gekend.'

Dat gebeurde al heel vroeg in haar leven, toen ze vier of vijf jaar oud was. Indira vond de verschijningen niet griezelig, maar juist fijn. 'Ze kwamen om mij gerust te stellen, om me te laten merken dat ik niet alleen was. Ze zeiden dat ik niet bang hoefde te zijn, dat het allemaal goed was.'

Dat was belangrijk voor Indira, want als ze aan anderen vertelde wat ze beleefde, werd ze niet geloofd. 'Mijn moeder zei gewoon dat zulke dingen niet bestaan en dat ik niet zo raar moest doen. Het werd simpelweg ontkend. Dat komt ook omdat praten over je gevoelens in de Indische cultuur heel moeilijk is. Dat hoort gewoon niet.'

Pas jaren later bleek dat Indira's moeder ook geesten ziet. Ook zij had op haar beurt van haar moeder te horen gekregen dat alles wat ze zag en voelde niet bestond. Die reactie gaf ze door aan Indira. 'Mijn moeder wist zelf ook niet wat ze ermee aan moest. Daarom ontkende ze mijn gevoelens. Als je net doet alsof het er niet is, dan is het er ook niet. Dat is ook heel Indisch. Jaren later heeft ze het licht gezien en is daarin erg veranderd. Toen hoorde ik ook pas dat wat wij meemaken paranormaal begaafd heet.'

Het niet kunnen praten over wat haar overkwam, maakte Indira eenzaam. Ook op school voelde ze zich alleen. 'Op de basisschool waren mijn zusje en ik de enige buitenlanders. Daardoor hoorden we er eigenlijk al niet echt bij. En niemand praatte over de dingen die me bezig hielden. Dus ik durfde het echt niet aan vriendinnetjes te vertellen.'

Een keer deed ze mee met glaasjes draaien in de kleedkamer van haar volleybalvereniging. Dat werd een vervelende ervaring. 'Mijn moeder had me daar al eens voor gewaarschuwd, ze had gezegd dat ik dat beter niet kon doen. De reden vertelde ze er niet bij, want verder ontkende ze toen nog alles. Ik was jong en nieuwsgierig, dus ik probeerde het toch. Maar dat bord ging dus draaien, het werd koud om ons heen en ik schrok enorm, want ik voelde dat we hiermee ook hele nare geesten konden oproepen. De andere kinderen zaten alleen een beetje te lachen omdat het bord bewoog, maar ik was bang. Daarna heb ik nooit meer glaasjes gedraaid en ik waarschuw mensen

ook om dat niet te doen. Je moet voorzichtig zijn als je niet weet hoe je met opgeroepen geesten moet omgaan.'

Gevoel

Indira vond het ook moeilijk om zich af te sluiten voor de gevoelens van anderen. Die overvielen haar wel eens of anderen gevoelens gingen met haar op de loop. 'Ik kan aan mensen zien hoe het met ze gaat, door de energie die ze uitstralen. Soms voel ik het al voordat ik ze zie. Maar als kind wist ik niet hoe ik met die hooggevoeligheid moest omgaan. Vooral negatieve emoties van andere mensen vond ik heel onprettig. Ik dacht dat ik gek was, vooral omdat ik er met niemand over kon praten.'

Net toen Indira begon te puberen, gingen haar ouders scheiden. Ze hertrouwden en Indira kreeg twee halfzusjes en een halfbroertje. 'Ik was de eerste in de klas met gescheiden ouders. Dat bevestigde mijn gevoel dat ik uitzondering was. En ik voelde me van het ene op het andere moment een volwassene, iemand die verantwoordelijk is voor zijn eigen leven. Op de middelbare school vond ik geen aansluiting. Ik kon met iedereen opschieten en met alle groepjes overweg, maar ik

hoorde nergens bij. Ik was anders. Nu weet ik dat dat niet erg is en al die gebeurtenissen hebben me gemaakt tot wie ik nu ben. Maar toen was het best wel lastig en niet leuk. Zeker in die puberteit.'

Wat Indira wel altijd behield, was het geloof in haarzelf. Haar zelfvertrouwen. 'Dat is altijd zo sterk geweest! Ik luister echt altijd naar mijn gevoel. Dat deed ik ook toen ik klein was. Nooit heb ik aan mezelf getwijfeld. Zo weet ik dat ik een hele sterke persoon ben. Ik moest alleen mezelf leren kennen en leren om met mezelf om te gaan.'

In diezelfde tijd kwamen ook steeds meer mensen bij haar om hulp. Eerst familie en vrienden, daarna ook kennissen en via via onbekenden. 'Iedereen weet dat als je een probleem hebt, je bij mij terecht kunt. Ik vind het fijn om mensen te helpen, dat loopt als een rode draad door mijn leven. Ik bied geen concrete oplossingen of adviezen, want het is niet goed als iemand alleen mijn raad opvolgt. Ik luister vooral en probeer mensen op weg te helpen naar hun eigen oplossing. Ik wil dat ze zelf nadenken en op nieuwe ideeën komen.'

De problemen die mensen haar voorleggen zijn heel uiteenlopend. 'Over relaties, over werk, over alles eigenlijk. Dan ga ik vragen stellen: wat vind je nou echt leuk, waar word je super

INDIRA

blij van? Volg je je passie of drijf je mee met de massa? De antwoorden op die vragen vinden mensen in hun eigen hart, in hun binnenste. Ik help mensen de weg naar die antwoorden te vinden.'

Engelen

Toen het tijd was om te kiezen voor een opleiding, dacht Indira er niet aan om haar neiging om andere mensen te helpen om te zetten in een studie zoals psychologie. 'Op school werden er dingen van me verwacht die ik helemaal niet begreep. Leren uit een boek is ook niets voor mij, dat lukt me gewoon niet. Ik doe alles op mijn gevoel.'

Ze koos voor een baan in de horeca. 'Lekker hard werken, 's avonds echt voelen dat je moe bent. Voelen dat je leeft! En in de horeca heb je ook mensen die bij je aan de bar komen en hun hele levensverhaal vertellen of over hun problemen willen praten. Dus ik kon alles kwijt in dat werk. Ik kon er mezelf zijn. Ik deed mijn werk ook goed. Mensen complimentjes geven. En als er een probleem was, loste ik het op. Vervelende mensen, lastige klanten of een bestelling die niet goed ging. Juist als de situatie heel gestrest is en er zijn allemaal problemen, dan ben ik op mijn best. Want ik zie die problemen niet, ik zie vooral mogelijkheden en oplossingen. Ik zit niet vast in een stramien.'

Daarna kreeg Indira een baan bij een bedrijf in automaterialen. 'Ik bracht spullen rond met een bus. Het was een echte mannenwereld. Heerlijk! Mannen zijn lekker direct. Die zegen gewoon waar het op staat. Vrouwen zijn vaak best moeilijk in de communicatie. Die praten er omheen en dat vind ik vermoeiend. Dus ik voelde me daar wel thuis.'

Ze leerde daar ook de vader van haar eerste kind kennen.

Haar zoon werd geboren toen ze 25 was. In de periode daarna liep Indira langzaam vast. 'Ik kreeg reuma en allerlei andere lichamelijke klachten. Pijn, vermoeidheid. Ook geestelijk ging het steeds slechter. Ik had me te ver in mezelf terug getrokken, voelde me zo verschrikkelijk alleen en had het gevoel dat niemand me begreep. Echt depressief. In die periode had ik ook slecht contact met mijn moeder, dat was ook zwaar.'

Indira praatte met een psycholoog, met een psychiater, kreeg allerlei medicatie en de diagnose "borderline". Haar zoon was inmiddels vier en het ging alsmat niet beter. 'Op een dag ben ik radicaal gestopt met die medicijnen. Ik dacht: "Bekijk het maar". Het hielp toch niet. Toen ging ik echt nadenken om erachter te komen wat er nou eigenlijk aan de hand was. Wat wilde ik met mijn leven, hoe wilde ik verder?'

Indira had altijd al het gevoel dat er meer is tussen hemel en aarde. 'Ik ben helemaal niet gelovig opgevoed en ik heb ook niets met religie. Maar ik weet dat er 'iets' is. Ik noem dat geen god. Maar ik ben er wel over gaan lezen en toen kwam ik uit bij het idee dat er engelen zijn. Eerst was ik sceptisch, maar toen realiseerde ik me dat ik altijd al dingen zag en voelde. En ik vroeg me af of dat met mijn sterke intuïtie te maken had.'

In diezelfde tijd liep haar relatie op de klippen. Dat dieptepunt hielp Indira om haar leven en zichzelf te aanvaarden.

'Als kind uit een gebroken gezin wilde ik zó graag zelf een stabiel gezin vormen. Dat was mijn ideaal. En toch bleek het niet voor me weggelegd. Toen heb ik tegen mezelf gezegd: Indira, accepteer de dingen zoals ze zijn, accepteer jezelf zoals je bent en ga verder met je leven op de manier zoals jij dat wilt. Dat was het begin van de weg naar boven. In een jaar tijd heb ik mezelf teruggevonden, mijn kracht teruggevonden. Ik wist weer wat ik wilde.'

Liefde en harmonie

In die periode ontmoette ze haar huidige man. 'Ik was meteen zwanger van onze dochter en een jaar later was ik weer zwanger. Intussen ging hij door een turbulente scheiding en kwam zijn oudste dochter bij ons wonen. We zaten op een flatje met drie slaapkamers en vier kinderen en mijn man had dan wel en dan weer geen werk. Dus er speelde van alles en ik probeerde alsmat om alle ballen hoog te houden en om zeker niet weer in een depressie te schieten. Dat lukte gelukkig. Ik ben nooit meer depressief geweest. Na dat ene jaar wist ik dat het erom gaat wat ik wil. Dat ik blij ben en gelukkig ben. Dat vertel ik nu ook aan alle mensen die bij mij komen om raad: "Het gaat om jou, wat jij wilt. Het is jouw leven, jij moet er wat van maken. Niet je man of je kinderen of wie of wat dan ook."'

Uiteindelijk belandde Indira in rustiger vaarwater. Ze woont inmiddels in een leuke eengezinswoning, haar man heeft een baan. Zijn tweede dochter woont inmiddels ook bij hen in huis. Indira lacht: 'Ik heb nu vijf kinderen.'

Vorig jaar zijn Indira en haar man officieel getrouwd, exact tien jaar nadat ze een relatie kregen. 'Op precies dezelfde datum bleken we gratis te kunnen trouwen. We hebben het op onze manier gevierd, zoals wij dat fijn vonden. Lekker thuis.' Indira heeft geleerd om haar leven op haar eigen wijze vorm te geven, ook al is dat niet de manier van de maatschappij. 'Ik hoef niet dagelijks contact met vriendinnen. Zie ik je een maand niet, dan is dat niet erg. Zie ik je wel, dan is het net alsof ik je gisteren heb gesproken. Ik praat graag over de belangrijke dingen in het leven. Een beetje kletsen, dat lukt me niet. Op het schoolplein sta ik dus altijd alleen, maar dat vind ik helemaal prima. Ik hou van diepe gesprekken, maar niet iedereen kan dat, snapt dat of staat daarvoor open. Ik heb ook een verschrikkelijke hekel aan geld. Ik wil terug naar het ruilen van goederen. Bijna alles wat je hier in huis ziet, heb ik gekregen. Ik koop vrijwel niets. Zelfs geen kleding, ook niet voor de kinderen. Dat hoeft ook niet, want als je iets aan de engelen vraagt en je hebt het oprecht nodig, dan krijg je het.' Inmiddels heeft Indira een eigen bedrijf opgericht. Het heet Mawar Putih, witte roos. Die staat voor zuiver, puur en sereen, precies zoals Indira zelf wil zijn voor mensen die bij haar om hulp komen. 'Ik zie zoveel mensen die een beetje ondersteuning kunnen gebruiken. Ik wil ervoor zorgen dat ze weer liefde en harmonie in hun leven ervaren, dat ze een balans vinden en daarmee hun kracht. Ik hoop dat ik ze een beetje open kan maken, een beetje losser. Maar zomaar op ze afstappen doe ik niet, daar zouden de meeste mensen van schrikken. Daarom ben ik met mijn bedrijf begonnen. Niet om geld te verdienen.'

Ik hoef niet per se geld voor mijn hulp. Vijf euro, een bos bloemen of een cake, een keertje oppassen, dat is allemaal goed. Ik zie mensen helpen als mijn levenstaak, niet als alleen maar werk. Via de vrijwilligerscentrale Zwolle Doet zorg ik ook voor terminaal zieke mensen op de afdeling terminale zorg. Met ze praten, vooral naar ze luisteren. De dood fascineert me en ook wat er daarna komt. Ik weet nu dat je nooit alleen bent in het leven. Daarnaast help ik een vriendin met haar stichting Paardkrachtig. Ze geeft kinderen die 'onhandelbaar' worden genoemd met behulp van paarden weer zelfvertrouwen.'

Met haar moeder is het contact inmiddels helemaal hersteld. Samen met haar zussen, Indra's tantes, komen ze regelmatig bij elkaar om ervaringen uit te wisselen. 'We praten over onze dromen en vragen aan elkaar wat we daarover door krijgen. Zoiets weet ik dan meteen, ik kan een droom direct plaatsen.'

Indira zou haar levensvisie het liefst aan iedereen vertellen. 'Leef vanuit je gevoel, sta stil, kijk omhoog of om je heen. Zie je een vlinder, volg hem dan. Leer je kinderen eerlijk zijn en vanuit hun hart te leven en hun gevoel te uiten. Het leven is eigenlijk heel simpel. Als jij kunt praten over je gevoel, dan kun je alles vertellen en alles oplossen. Dat heb ik door mijn verleden ontdekt. Ieder mens wil diep in zijn hart alleen maar liefde. Die liefde probeer ik te verspreiden. Begin klein. Probeer eens elke dag vijf minuten niks te doen, ga zitten, sluit je ogen. Dat is voor veel mensen al een hele opgave.' Met een lach: 'Er is nog heel wat te doen voor mij.'

Kijk voor meer informatie op mawarputih.nl

BEZOEK uit 1573

Ik neem u graag mee terug naar het jaar 1573. Met de hete adem van de Spanjaard in de nek bewijst Trijn Rembrands, de kenau van Alkmaar, zich minstens zo dapper als de strijdende stadsgenoten naast haar. Het is oorlog. Mede dankzij Trijn wordt Alkmaar een van de eerste Hollandse steden die zich losmaakt van het Spaanse, katholieke juk onder leiding van Don Frederik, bevelhebber van de infanterie. De vijand lijkt bestand tegen de brandende takken en het gloeiendhete teer dat het te verduren krijgt, maar met het doorsteken van de dijken staat de belager ineens tot zijn knieën in de modder. En daar heeft hij niet van terug. Victorie, hoezee!

Waar ik zo benieuwd naar ben is het volgende. Hoe zou Trijn, heldin van het beleg, gedijen in het Alkmaar van nu? Met de vesting tot bezienswaardigheid geworden waar men vreemd is van welke gewapende, massale dreiging dan ook. Ziet u haar staan in het zelfgeweven klofje, zo typerend voor de zestiende-eeuwse, lage burgerij? Ziet u haar met het zwaard nog in de hand bedenkelijk kijken naar de zaterdagse chaos in welke supermarkt dan ook? Als ik de grote Trijn Rembrands mocht verwelkomen in het momenteel wat grillige 2015 kan ik bij haar de volgende gedachte levendig voorstellen: *Hebben we het hier allemaal voor gedaan?*

Ik zie mijzelf haar een rondleiding geven door de drukke winkelstraat. Door het lawaai van een draaiorgel raakt ze in de war waarna ik haar snel de *Coolcat* in trek voor een outfit van deze tijd, want vergeet niet: ze is pas zestien jaar. Eenmaal weer buiten in een iets te strakke broek, jas met bontkraag en een t-shirt met in glitters *yolo swag* erop wordt ze door mij getrakteerd op een lauwwarme koffie verkeerd in een van de stampvolle lunchrooms die het centrum rijk is. Het onbepert spareribs eten bij de Spanjaard slaan we maar even over. De arme meid weet niet wat ze meemaakt. Wat is er toch geworden van het eens zo strijdvaardige, dappere stadje dat Alkmaar heet? Maar dan neem ik haar mee het museum in. Laat ik haar zien hoe de indrukwekkende tijden van toen zijn vastgelegd, hoe wij de herinnering levend houden. Trijntje ziet het bewijs van haar glorie dagen rusten in een indrukwekkend gevulde vitrinekast. Er welt een traan. Ze schrikt van een pop verkleed als Spaanse soldaat en lacht trillend haar zenuwen weg. Ik wil haar een schouderklopje geven omdat ze zich zo sterk houdt maar ben bang dat ze uit reflex mijn hoofd eraf maait. Eigenlijk kan niemand ons vertellen wat een Spaanse overwinning met de stad zou hebben gedaan. Trijntje en ik zijn het erover eens dat we van geluk mogen spreken en brengen met twee Hema hotdogs een toast uit op het Alkmaars ontzet.

Ward de Weerd komt voor in een drukbevolkt woongebied. Het is een nachtmens maar toont zich overdag redelijk begaan met zijn omgeving. Hij observeert het gedrag van zijn soortgenoten en denkt er vaak het zijne van. Je kunt hem regelmatig horen brullen in TREF.

LEVENSGOLVEN

Golven komen en gaan
meegaan of slaan
zeilen of verdrinken
de zee zal er
niet anders door klinken.

Truus van Buren
kunstenares

Een *KNIP* van de *VINGER*

Henri Ringeling heeft in zijn 52-jarige bestaan vaak moeten zien hoe fragiel de grens tussen gezond en ziek is, hoe de mens voortdurend balanceert op het dunne draad tussen voor- en tegenspoed. Daarom gooide hij zo'n tien jaar geleden het roer helemaal om. Hij nam na 25 jaar ontslag als administrateur en begon zijn eigen bedrijf Historing. 'Je moet genieten van de dingen, doen waar je altijd van gedroomd hebt. Niet volgende week, niet overmorgen, maar vandaag.'

Marijke Mosterman

Henri is een multitasker. Terwijl hij vertelt over zijn leven, zijn ervaringen en zijn passies, houdt hij monitoren in de gaten, verwisselt hij mini-DV's en DVD's en staat hij af en toe klanten te woord. Hij heeft het druk met zijn bedrijf Historing, dat oude geluidsbestanden en films digitaliseert. Niets is te gek: 8 mm films, alle soorten videobanden, mini-DV's, cassettes, dia's, bandrecordertapes, minidisks, foto's, grammofoonplaten: u roept, Historing draait. En dit is nog slechts een onderdeel. Henri richtte het bedrijf in eerste instantie vooral op om nostalgische shows en interactieve historische filmvoorstellingen te gaan verzorgen. En die droom is langzamerhand uitgekomen: dit jaar organiseerde hij bijna vijftig shows en voorstellingen door het hele land. Henri vertelt hoe hij hier zijn hele leven eigenlijk naar toe gegroeid is.

Anti-plak

'Ik ben opgegroeid in Drogteropslagen, het meest zuidelijke dorpje van Drenthe, dat van Overijssel wordt gescheiden door het riviertje de Reest, dat tussen Dedemsvaart en Slagharen begint en op de grens van de twee provincies naar Meppel meandert. Zevenhonderd inwoners, een café en een fietsenmaker waar je altijd alles kon krijgen. Het was een fijne jeugd. Ik ben wel een dorpsjongen, nog steeds wel. Nu woon ik in de stad, maar ik zou ook zo in een plaggenhut op de hei willen wonen. Ja, ik kijk terug op een leuke jeugd, ondanks alles. Ik was wel heel erg op mezelf, dat komt misschien omdat ik in het begin van mijn leven veel ziek ben geweest. Voor mijn tweede jaar lag ik al acht keer in het ziekenhuis. De uitgang van mijn maag was vernauwd, ik had veel last met mijn oren. Door alle gedoe was ik wellicht wat eenzellig geworden. Als er kinderen kwamen, dan ruimde ik al mijn autootjes op, daar mocht niemand aankomen. En ik kon ook niet aarden op de kleuterschool. Na zes weken had ik het er wel gezien, ik functioneerde gewoon niet meer. Vreselijk vond ik het. Dat plakken, dat knippen en dat prikken met zo'n kussentje, dat was totaal niet aan mij besteed. Er zat een rotjochie bij mij in de klas, waar de juf haar handen vol aan had, en ik kon daar helemaal niet tegen. Mijn moeder heeft me in overleg met de huisarts thuisgehouden. Ik weet nog dat juffrouw Lucy een keer langskwam en al toen ik haar rode sportwagen de dam op zag rijden, kroop ik helemaal weg bij mijn moeder op schoot. Ik was als de dood dat ik er weer heen moest.'

Werkt dat zo!

'Het zat hem in de andere kinderen. Ik was geen mensenmens, ik was verlegen en ik kon niet tegen brutale klasgenoten die met veel bravoure de sfeer bepaalden. De lagere school vond ik ook erg, maar toch was het daar anders. Want daar was juffrouw Baron, een al wat oudere lerares die de kinderen goed de baas kon, waardoor het rustig en ordelijk in de klas was. Ze pakte het heel tactisch aan. Zo kwam ik in de eerste week al in de knoop met rekenen. Ik snapte gewoon niet wat twee plus vijf was, ik wist niet wat dat inhield, wat er bedoeld werd. Juffrouw Baron liet me op een vrijdagmiddag een keer even blijven, en toen had ze wat blokjes neergelegd. "Kijk", zei ze. "Dit zijn twee blokjes. Nu doen we er vijf bij. Hoeveel blokjes zijn dat nu samen?" "Zeven", zei ik en ik dacht: Ooooo! Werkt dat zo! Ik moest het gewoon even doorhebben. Toen was het klaar. De lagere school ging verder goed. Geschiedenis en aardrijkskunde vond ik leuk, wereldoriëntatie en werkstukken daarvoor maken vond ik helemaal fantastisch. Ik was heel leergierig, ik keek veel televisie, ving alles op, leerde heel gemakkelijk. Na de lagere school ging ik naar de mavo in Dedemsvaart. Daar ging iedereen in de buurt heen. Maar het was een eind fietsen, ik hield het niet vol. Ik had bloedarmoede, was broodmager en het was elke dag in totaal iets van tien kilometer. In die tijd kreeg mijn moeder last van reuma: een huis met centrale verwarming zou beter zijn voor haar. Twee redenen om te verhuizen. We vertrokken naar Dedemsvaart.'

Mijlpaal

'Het klinkt misschien niet zo, maar toch heb ik voor mijn gevoel inderdaad een gelukkige jeugd gehad. Ik was bijvoorbeeld gek van voetbal, daar stond ik mee op en daar ging ik mee naar bed. Ik gaf ook altijd voetbaltraining rond mijn huis aan jongere jongens. Dan liet ik ze rondjes lopen en koppen en zo. We waren altijd aan het voetballen op het pad naast ons huis. Als ik een nieuwe broek kreeg, had ik na een week al knielappen. Wie weet komt het omdat die jongens jonger waren. Ik had moeite met leeftijdgenoten. Totdat ik in de tweede klas van de mavo zat. Het was een legendarische gebeurtenis, een mijlpaal in mijn leven, ik weet het nog als de dag van gisteren. Het ging niet goed met de cijfers, ik stond zeven onvoldoendes en wist al dat ik niet over zou gaan. Ik zat in een "lastige" klas en dat kwam vooral door een stel van die stoere jongens, die de boel constant terroriseerden en voor de lol leerlingen in elkaar sloegen. We hadden een repetitie Frans en daarna zouden we voor biologie naar buiten gaan, naar het Colenbranderbos. Ik hoorde de stoere jongens van te voren alweer plannen beramen. En toen dacht ik bij mezelf: we zullen eens zien wie er van wie onder de indruk is, en wie er het eerste in het Colenbranderbos is. De leraar Frans deelde de proefwerken uit, ik vulde mijn naam in, zette bij alle vragen een streepje en leverde het weer in. Hij zei: "Dat is snel". En ik legde uit dat ik het niet geleerd had. Hij keek mij aan en liet me toen vertrekken. Ik was de koning te rijk, want dat was toch wel heel erg stoer wat ik deed, bij zo'n strenge leraar. Toen de terroriserende jongens naar buiten kwamen zei ik: schiet op, gaan jullie mee naar het Colenbranderbos. En dat deden ze. Ze waren helemaal van mij onder de indruk. Ik heb nooit meer last van hen gehad en ook niet van anderen in andere situaties. In één klap was ik van mijn verlegenheid af en ik heb me nooit meer laten koeioneren. Ik kreeg greep op mijn leven, het was klaar. Vanaf dat moment deed ik waar ik zin in had en ik werd bijvoorbeeld ook een echte meidengek. Wel heb ik die tweede klas nog een keer moeten doen. Maar uiteindelijk heb ik zonder veel moeite de mavo afgemaakt en vervolgens ben ik naar de meao gegaan.'

Zekerheid

'Op zich was die keuze voor de meao niet geheel vanzelfsprekend. Ik hield van schrijven en was daar ook goed in. Voor een stijloppdracht voor het examen haalde ik een 9,7 evenals een goede vriend van mij. Hij ging naar de School voor Journalistiek, maar ik koos in overleg met mijn ouders toch voor zekerheid in de vorm van een administratieve baan. Want het waren moeilijke en onzekere tijden destijds, in de jaren tachtig van de vorige eeuw. De meao-jaren zijn mijn mooiste schooljaren geweest. Ik heb nog steeds een goed contact met veel klasgenoten. Na de meao ben ik eerst in militaire dienst gegaan en vervolgens meteen aan het werk, op de administratieve afdeling bij de gemeentelijke Sociale Dienst. Van de 220 sollicitanten werd ik met nog drie anderen aangenomen. Een van de redenen was dat ik op atheneumniveau werd getest. Een andere reden was dat ik me van te voren telefonisch had voorgesteld. Mijn vader zei altijd: "Bel, dan horen ze in ieder geval je stem en weten ze wie je bent." Bij de gemeente Zwolle heb ik ongeveer vijfentwintig jaar gewerkt.'

Vader en zoon

'Over mijn vader gesproken: hij was iemand van twaalf ambachten, dertien ongelukken, zo was hij bijvoorbeeld een tijdlang vrachtwagenchauffeur, ik ging nog wel regelmatig met hem mee. Maar op een gegeven moment werd hij overspannen. Het was vroeger heel zwaar voor mijn ouders. Ik had alleen een oudere zus, we waren met z'n tweeën, maar we hadden met z'n zessen kunnen zijn. Mijn zus is in 1958 geboren. In 1959 kwam er een ouder broertje die maar tien

dagen heeft geleefd. In 1961 werd een kindje dood geboren. En na mij kwamen er nog twee, in 1970 de laatste. Het heeft iets met het bloed te maken, er was destijds maar weinig over bekend en er werd ook niet veel over gepraat. Mijn moeder leed er niet zichtbaar onder, zij sloot iets af en ging dan verder. Ik heb dat ook: niet te lang met de dingen zitten, maar gewoon doorgaan. Maar mijn vader kon het niet aan. Die werd overspannen. Een groot gedeelte van mijn jeugd wist ik niet anders. Ik wist wel dat mijn pa mijn pa niet was, maar ik was een kind, ik speelde buiten. Hij heeft een jaar of zeven gesukkeld en toen kwam hij in 1977 in de werkvoorziening terecht. Daar werkte hij in het groen en in de kassen, en had hij het fantastisch naar zijn zin. Dat was denk ik wel de leukste periode voor ons gezin. Maar op zijn 49ste, ik was toen vijftientig, kreeg mijn vader een zware hersenbloeding. In het ziekenhuis kreeg hij twee weken later een tweede eroverheen. Hij is toen op de gok geopereerd: ze konden op de foto's vanwege het bloed niets zien, maar ze durfden niet meer te wachten. Die operatie is geslaagd. Na zes weken kwam hij uit het ziekenhuis, hij woog nog maar 39 kilo. Maar hij sterkte door goed eten al snel weer aan. Hij klom op de fiets en ging van alles doen. Tot hij twee keer een epileptische aanval kreeg en er vervolgens hersenvocht langs het ruggenmerg ging lekken. Dat schijnt normaal helemaal niet te kunnen, maar bij hem gebeurde het dus wel. Bovenin de rug gingen zich daardoor cysten vormen. Driemaal hebben ze die weg geschraapt, maar ze kwam steeds weer terug. Na 1994 hebben ze hem niet meer geopereerd en in 1999 kreeg hij een dwarslaesie. Hij kwam in een verzorgingshuis terecht. Hoe ik naar hem keek? Eigenlijk is dat heel makkelijk samen te vatten: eerst was hij de vader en ik de zoon, maar na de hersenbloeding was hij de zoon en ik de vader. Zo zeg ik het altijd en zo heb ik het ook een keer tegen hem gezegd, want ik had er wel moeite mee. Hij was diep beledigd en we hebben twee weken geen contact gehad. Hij vertelde het aan zijn neuroloog en die zei dat ik in wezen wel gelijk had en dat mijn vader maar weer snel contact met me moest opnemen. Toen hebben we het uitgepraat. Ik heb het nog eens een keer uitgelegd en hij gaf me gelijk. Ik heb hem vaak bezocht in het verzorgingstehuis. In 2004 is hij overleden.'

Oordelen

'Mijn zus was vijf jaar ouder dan ik, een totaal ander type. Ik stap overal op af en laat me door niets en niemand stoppen, zij was juist het tegenovergestelde. Angstig, altijd maar bedenken wat een ander ervan zou vinden. Ze vond dat ik er maar op los leefde. We hadden niet zo'n goede band eigenlijk. Maar in 2003 werd ze ziek, ze had een hersentumor. Ik weet nog dat we een tijd later hier een keer buiten zaten, en toen verweet ze me weer van alles. "Jij doet maar wat", zei ze. Zo deed ze dat, ze had altijd haar oordeel over iedereen klaar. En toen zei ik: "Je moet mij niet verwijten dat ik van het leven geniet. Wil je eens weten hoe ik over jou denk?". En toen heb gewoon verteld, hoe ik respect had voor de dingen die zij op haar manier deed. Hoe ik best heel geïnteresseerd in haar was, ook al dacht ze van niet. Op het laatst liepen de tranen over haar wangen, ze wist niet hoe ze het had. Ze had het allemaal nooit geweten omdat ze van te voren al had ingevuld hoe anderen en ook ik over haar zouden denken. Een jaar later, twee jaar na mijn vader, overleed ze, op 47-jarige leeftijd. Die laatste jaren was de band tussen ons beter dan ooit. Mijn zwager is later opnieuw getrouwd, maar hij heeft nog een grote foto van haar in de kamer en hij gaat eenmaal per twee weken naar haar graf. En nu is alleen mijn moeder er nog. Ze is 76 en ze is dement. Vier jaar geleden werd ze steeds vergetachtiger en dat ging heel snel. Ze wist niet meer hoe ze het licht uit moest doen, en dan draaide ze de lamp er maar uit en bracht die naar de burens. Of ze stond in de lift en wist dan niet meer wat ze moest doen. Ik zei dat ze de huisarts

moest bellen, maar ze wist niet meer wie haar huisarts was. Nu zit ze alweer tweeënhalve jaar op een gesloten afdeling. Ik ga er eenmaal per week heen. Ze kent me nog wel een beetje, hoewel ik volgens haar inmiddels haar broer ben. Maar ze is op een heel vrolijke manier dement, het is een feest om erheen te gaan.'

Kwaliteiten

'Ondertussen had ik carrière gemaakt bij de gemeente, en ik was getrouwd. In 1988 ontmoette ik mijn ex, in 1991 trouwden we, en in 1994 zijn we gescheiden. Ze bleek een borderliner te zijn, haar emoties vlogen alle kanten op, en daar kwam ik pas na het huwelijk achter. Het was een hel. Na de scheiding heb ik haar nog een half jaar begeleid. Op het laatst kwam ze op een psychiatrische afdeling van het ziekenhuis terecht. Toen ze daar een weekend naar huis mocht en eiste dat ik dan op haar zou passen, was de maat vol. Ik zei dat als ze zichzelf niet vertrouwdde, ze gewoon niet op weekend moest gaan. Toen stuurde ze me weg: ik was geen echte vriend. Later hoorde ik dat ze tegenover anderen had toegegeven dat ze te ver was gegaan. Maar ik heb haar vanaf toen jaren niet meer gezien. Het ging me niet in de koude kleren zitten, ik ben destijds een half jaar uit de roulatie geweest. Ze had me helemaal leeggezogen. Je gaat de schuld bij jezelf zoeken, vraagt je af of je wel geschikt bent voor relaties, dat soort dingen. Uiteindelijk wist ik weer uit die put te klimmen. Door haar was ik wel in contact gekomen met haar volleybalvereniging in Dedemsvaart. Ik was voorzitter geworden van de supportersvereniging, schreef stukjes, eerst voor het interne blad en later ook voor Boom Pers. Uiteindelijk deed ik sportverslagen voor de lokale omroep en van lieverlee kwam ik in de radiojournalistiek terecht. Ik versloeg het nieuws en gemeenteraadsvergaderingen, ik interviewde Louis van Gaal tijdens een oefencampagne van Ajax tegen Genemuiden en ik sprak zelfs een jong broekie dat Patrick Kluivert heette. Daarna ben ik ook begonnen met nostalgische muziekprogramma's presenteren, daar en bij andere omroepen. Daar kon ik mijn passie voor muziek en het verleden in kwijt. Mijn schrijverskwaliteiten kon ik later ook bij mijn "echte" baas kwijt, waar ik na een PR-studie me een dag per week ging verdiepen in de interne communicatie.'

Klik

'In 1996 kwam ik door mijn werk Anja tegen, mijn huidige vriendin. Ik herkende haar naam als contactpersoon voor een afdeling waarvoor ik de verlofkaarten bijhield. Ooit had ik een keer met haar en mijn ex-vrouw gezwommen bij de Bonte Wever. Dus ik belde haar op en we ouwehoerden wat. Ze ontdekte dat ik gescheiden was en besloot er volgens mij toen maar eens werk van te maken. Dus we maakten weer een zwemafpraak. Acht jaar na de eerste afspraak. En het ging goed. Ik moest nog een "blind date" die verliefd op me was geworden en me een enorme bos bloemen stuurde uitleggen dat het niets zou worden en toen was de weg vrij voor Anja en mij. Het weekend na het zwemmen bedacht ik ineens dat ik haar moest bellen. Ik belde en ze vertelde me dat ze meteen toen de telefoon ging wist dat ik het was. Heel apart. We hadden gewoon een klik. En zo is het begonnen. Anja heeft ook het nodige meegemaakt. Ze heeft een aangeboren hartafwijking en drie keer een openhartoperatie gehad, in 1991, 1997 en 1998. In 1997 kreeg ze een donorklep, maar door een bacteriële infectie ging dat niet goed. In 1998 kreeg ze een kunstklep. Dat gaat nu prima. In eerste instantie niet, omdat ze toen meteen weer hele dagen ging werken. Dat kon helemaal niet. Ze werkte of ze sliep, ze had helemaal geen tijd meer voor een relatie of een sociaal leven. Nu is ze gedeeltelijk afgekeurd en werkt ze halve dagen. Dat is veel beter. Maar we moeten wel blijven oppassen. In 2012 heeft ze

een hartinfarct gehad. Dat schijnt ondanks alle bloedverdunners dan toch nog te kunnen. En ze heeft waarschijnlijk ook wel eens een hersenbloedinkje gehad. Ze heeft vaker last van migraine, maar die keer was het anders: nekpijn, misselijk. Volgens de huisarts was het een hersenbloeding geweest, maar in het ziekenhuis konden ze het niet meer achterhalen.'

Iets nieuws

'Alle dingen die je meemaakt, vormen je. Sterker nog: door al mijn ervaringen ben ik met mijn eigen zaak begonnen. In 2005 liep ik van de een op de andere dag vast. Op een gegeven moment kreeg ik last van het feit dat er heel veel interne controle was. Ik had het idee dat ik meer voor die controle bezig was dan dat ik daadwerkelijk administratief werk deed, en toen liep ik op gegeven moment vast. Van het ene op het andere moment. Ik had net nog een gesprek met de baas gehad, die was dik tevreden. Maar op een gegeven moment sliep ik niet meer. Ik werd helemaal hyper en ik raakte helemaal op. De baas vond dat ik maar eens met maatschappelijk werk in gesprek moest. We dachten dat het misschien door alle gebeurtenissen van de afgelopen jaren kwam, met Anja, mijn vader, mijn zus. Het was ook allemaal niet niets. Maar al na een kwartier zei de maatschappelijk werkster dat er iets anders aan de hand was: ik was volgens haar toe aan iets nieuws. Ze stuurde me naar het loopbaancentrum. Door de gesprekken daar ontdekte ik dat ik het liefste wilde gaan optreden in zorginstellingen. En daar ben ik sindsdien voor gegaan. Toen een oude kennis vertelde dat er geen droog brood in te verdienen was, ben ik ook met de andere werkzaamheden begonnen. Een zwager van mij vroeg of ik oude super 8 films kon omzetten, een ander kwam met oude cassettebandjes, en van lieverlee groeide die tak van mijn bedrijf heel snel. Bij sessies van de Kamer van Koophandel leerde ik dat de 'gunfactor' belangrijk is: als je het werk met passie doet, kwaliteit levert en er voor gaat ziet een klant dat. Dat genereert werk en dat

gaat me goed af. Ik heb een website gemaakt en ik adverteer. In eerste instantie heb ik nog twee dagen per week bij mijn oude baas erbij gewerkt, maar al snel heb ik helemaal ontslag genomen. De optredens lopen nu ook fantastisch. Ik had er dit jaar 48, dus dat is gemiddeld bijna elke week een optreden. Soms in Maastricht, soms in Zeeland en soms ook hier om de hoek. Het zijn verschillende soorten optredens. "Stappen in het verleden" is interactief. Dan vraag ik de patiënten in een zorginstelling bijvoorbeeld wie er nog rookt. En of dat nog wel kan binnen die organisatie. En dan laat ik zien hoe het vroeger heel normaal was en dat er zelfs sigarenrookwedstrijden waren: wie de langste askegel had. Dat soort dingen. Maar ik doe ook "muziek nostalgiek", dat is puur muziek presenteren. En ik kan ook een mix van beide doen. Verder verzorg ik nostalgische discoshows op bruiloften en partijen, op je feest terug gaan naar de jaren 60, 70, 80 of 90, wat maar gevraagd wordt. Ik ben geheel zelfvoorzienend. Hele auto vol en dan op pad. Ik pas de programma's desgewenst op thema's aan, of op het jaargetijde bijvoorbeeld. Voor ieder wat wils.'

'We genieten van het leven, Anja en ik. Want we beseffen heel goed dat het duurt zolang het duurt. Door alles heb ik geleerd dat de dingen in één knip van de vinger voorbij kunnen zijn. Dan kun je niks meer. En als je dan nog wensen hebt, ben je mooi te laat. Je moet genieten van de dingen, alle dagen. En dat doen wij. Elk jaar gaan we naar Griekenland, en als het aan mij ligt, gaan we daar ooit nog eens wonen. Maar ondertussen gaat het hier ook uitstekend. Weet je, het is allemaal nog veel mooier geworden dan ik verwacht had. Ik voel me gelukkig met wat ik doe en ik ben heel blij dat ik de sprong naar "Historing" heb gewaagd. En nu heb ik alweer een nieuw idee in mijn hoofd, maar daar geef ik nog niets over prijs. Wordt vervolgd, zou ik zeggen!'

Kijk voor meer informatie op: www.historing.nl

OMNE JOOP

De winkelruimte naast de kroeg waar ik al jaren minstens twee maal per week kom om het nodige te nuttigen, heeft maanden te huur gestaan. Het echtpaar dat daar decennialang hun handel in gordijnstof en manufacturen beoefende, had de knoop doorgehakt en had besloten ergens in Friesland rustig te gaan wonen. Goeie burenen waren ze altijd geweest, daar niet van - al dronken ze weinig.

Aanvankelijk gaf deze verandering onder ons als vaste bezoekers enige nieuwe gespreksstof, want we hadden allemaal wel een idee over wat we met die winkel zouden kunnen doen; of we hadden wel een kind of kleinkind of we kenden wel een geschikte gozer of toffe meid die er raad mee zou weten. Maar al snel bleek de brandstof voor deze gesprekken niet voldoende voor langdurig gebruik; en dat was eigenlijk maar goed ook, want welk plan we ook zouden uitvoeren, het zou toch alleen maar leiden tot een hoop gedoe en trammelant - en als we ergens geen behoefte aan hadden, dan was het wel gedoe en trammelant.

Nadat we de nieuwe huurprijs hadden vernomen, en we daarover onze verbijstering en verontwaardiging voldoende hadden geuit, verschrompelde onze aandacht voor het onderwerp tot minimale proporties.

‘Als er maar niet zo’n yuppen-tent komt...’, zei soms nog iemand.

‘Met zesentwintig soorten veel te dure niet te zuipen zogenaamd luxe koffie...’.

‘O, God, nee, waar iedereen aan z’n mobieltje gekleefd zit of alleen met z’n laptopje bezig is...’.

‘En waar alle vrouwen een zonnebril niet voor hun ogen maar in hun haar hebben...’

‘Want daar heb ik ook de pest aan...’, vulden anderen aan.

En zo spraken wij wat en zo aten we wat en zo dronken we nog zowat en zo waren we het met elkaar eens en zo gingen de maanden voorbij.

Tot gisteren.

Al voordat ik de deur helemaal geopend had, merkte ik het al: er was meer rumoer in de tent dan gewoonlijk.

‘Heb je ‘t gezien?’

‘Heb je de nieuwe burenen gezien?!’

‘We hebben een Chinese massage-salon als burenen gekregen!’

‘Nou hebben we toch alles bedacht, maar dat niet: een Chinese massage-salon, met rode lampjes rond het raam en een lijst met prijzen voor “massage” en voor “full-body-massage” en drie jongedames met zulke korte rokjes’ - de spreker wees beeldend een punt aan, vlak onder de navel.

Het nieuws zorgde merkbaar voor enige reuring onder de vaste gasten, of beter gezegd: vooral onder de vrouwelijke vaste gasten.

De mannelijke clientèle reageerde in hoofdzaak in de trant van: ‘Ach, een Chinese massagesalon, die vind je tegenwoordig door de hele stad.... daar kan ik niet warm of koud van worden...’, terwijl de dames het naadje van de kous wilden

weten: 'Da's vast met "happy end" en al, zou het niet? Anders hadden ze toch niet zulke korte rokjes, wat denk jij dervan?' Hoe meer de heren der schepping de boot afhielden, hoe vasthoudender en nieuwsgieriger de dames werden.

'Maar wij vrouwen kunnen toch moeilijk aanbellen en vragen of de massage ook een "happy end" inhoudt', zei de bar-keepster doortastend: 'We hebben nu even iemand van de heren nodig die voor ons op verkenning gaat! Ome Joop, waar ben je? Dat is natuurlijk een leuke klus voor jou! Kom eens van die kruk af Joop, laat je lekker masseren door de nieuwe burens en kom meteen terug om verslag te doen - wij blijven nog wel een uurtje of wat open. We willen er alles over horen, maar vooral hoe het met dat happy end gaat. Kom op, ouwe zeerover, we lappen samen wel een paar tientjes!'

Ome Joop was al jaren vaste klant in de kroeg. Aan nieuwkomers vertelde hij graag dat hij zijn hele leven op de kleine vaart had gewerkt, en dat hij in elk stadje minstens één ander schatje had gehad.

Nu was daar geen woord aan gelogen, want tot zijn pensioen werkte hij als stuurman op de pont tussen Centraal Station en Amsterdam Noord. Tot haar overlijden woonde hij vredig met zijn vrouw aan een grachtje in het centrum, terwijl zijn dochter en kleindochter in Amsterdam-Noord huisden; na haar overlijden werd de kroeg zijn veilige thuishaven, waar hij weinig at, veel dronk en zo nu en dan een dutje deed.

'Kom òp, Joop', klonk het weer 'Wij brengen je wel even'. En zo geschiedde: onder luide aanmoediging van de aanwezigen werd Joop, geflankeerd door twee kroegdames, bij de ingang van de massagesalon afgeleverd.

'Nou, 't zal ons benieuwen wat hij te vertellen heeft straks - hij stond wat onvast op z'n benen, maar hij werd goed opgevangen door een Chinese dame', zeiden de dames na terugkomst; en ze bestelden in afwachting van Joop nog een wijntje.

In het uurtje dat Joop bij de burens verpoosde, steeg de alcoholconsumptie tot iets grotere hoogte dan gemiddeld al het geval is; maar toen hij weer boven water kwam, had hij direct ieders aandacht.

'Vertel op, Joop - hoe ging het er aan toe; en was je erg heppie, aan 't end?'

'Eerst gauw een borrel', zei Joop 'want daar boden ze alleen thee, en dat bleef ik niet. En hoe 't was? Warm was het en proper en aangenaam, héél aangenaam. Ik moest in m'n blote kont op m'n buik in een klein kamertje op een soort bed liggen, met een gat erin waar m'n kop in paste. Ik werd langzaam ingesmeerd met warme olie, die wel een beetje stonk. Ik weet niet wat 't was, want ik heb zulk spul niet in huis. Géén wiet, hoor, want dat ken ik wel, maar een soort odeklonje.

En d'r was een soort jengelmuziek, niet mijn soort - 't zal wel Chinees zijn. Geef mij maar de Stones, of anders André Hazes. Toch was het gerieflijk, zéér gerieflijk. Na een poosje tikte ze op m'n schouder en moest ik me omdraaien, wat maar goed was ook, want er kwam zowaar wat leven in m'n vlaggenstok. Ze praatte niet, maar tikte alleen op m'n schouder, want ik dacht nog dat ze geen Nederlands kende.

Aardig wijffie, trouwens; wel met zo'n kort rokkie, maar met van die dikke kousen eronder - en dat hield ze allemaal aan hoor, maak je geen zorgen. Nou, ik me omdraaien natuurlijk - en weer die warme olie of wat het dan ook was; maar gerieflijk was het wel, zéér gerieflijk. En toen weet ik het effe niet meer zo secuur - ik was geloof ik een tijdje onder zeil. Toen ik weer bij zinnen was, was ze bezig me schoon te poetsen, met van dat keukenpapier en een proper handdoekje en een washandje.

Ook wel gerieflijk.

En ze zei: "U snurkte, meneer"; en daar moest ze bij lachen. Niet uitlachen, hoor, maar gewoon, áárdig. Want ik dacht nog: je ken wel Nederlands, wijffie. En goed ook hoor - niet "snukte" of zoiets, maar gewoon "snuRkte". Wel moest ik zes tientjes aftikken, dus ik moest wat bijleggen. Jammer dat ze alleen thee hadden, want dat bleef ik niet. Toch ben ik blij dat we niet zo'n yuppen-tent naast ons hebben gekregen. En het was wel gerieflijk, zéér gerieflijk.'

Frans de Jong is de uitbater en eigenaar van antiquariaatje 'De Terechte Kronkel', het kleinste tweedehands boekwinkeltje ter wereld, gevestigd aan de Ceintuurbaan nr. 384 in Amsterdam.

Voor meer informatie: deterechtekronkel.nl

*Of kijk op facebook: [facebook.com/deterechtekronkel](https://www.facebook.com/deterechtekronkel)
en: [facebook.com/TweedehandsBoekenEnTijdschriften](https://www.facebook.com/TweedehandsBoekenEnTijdschriften)*

BERT's BEESTENBOEL:

op bezoek bij 't Olde Manegepeerd

In deze aflevering ben ik op bezoek bij Appie en Rika Lassche. Zij hebben in 1997 de stichting 't Olde Manegepeerd opgericht in Dalmsholte. Appie en Rika zijn allebei in de vut en zetten zich nu zeven dagen per week in voor 45 uitgewerkte manegepaarden, die ze in hun stallen en weilanden hebben staan. Rika zat vroeger in de gezondheidszorg en Appie was vrachtwagenchauffeur. Ze zijn al 46 jaar gelukkig getrouwd en hebben een dochter Hanny.

Rika heeft de algemene leiding van 't Olde Manegepeerd en Appie verzorgt de inkoop en doet de klusjes op het en rond het terrein. De manegepaarden komen uit het hele land en er is inmiddels een wachtlijst ontstaan. Er worden alleen paarden geplaatst die uitgewerkt zijn en uit een manege komen. Het is de bedoeling dat deze paarden een mooie oude dag krijgen bij 't Olde Manegepeerd. De stichting krijgt geen geld van de gemeente of het rijk, maar moet zichzelf bedruipen. Een keer in de maand hebben ze een kijk- en doedag. Dan verkopen allerlei goederen die ze hebben gekregen hebben van gulle gevers. Ook krijgen ze donaties en giften. Rika en Appie krijgen hulp van ongeveer 32 vrijwilligers die wisselend aanwezig zijn. En ook zijn er ongeveer tien stageplekken.

Het ziet er geweldig uit als je daar rond loopt. De paarden zien er goed en verzorgd uit. 's Morgens krijgen ze hooi en 's middags krijgen ze brokken. De drinkbakken zijn ook goed gevuld. De rust straalt je tegemoet als je er rondloopt. Rika en Appie willen de mensen bewust maken van het feit dat een paard dat mensen plezier heeft gebracht niet zomaar door de achterdeur moet verdwijnen. Gun ze een oude rustige dag. Als er bij de stichting 't Olde Manegepeerd afscheid moet worden genomen van een paard vanwege ouderdom of een niet te genezen ziekte, gebeurt dat op een waardige manier, in het bijzijn van een dierenarts. Zoiets is altijd een verdrietig moment.

Belangstellenden kunnen donateur worden of een kijkje nemen bij 't Olde Manegepeerd. Je wordt er hartelijk onthaald. Ik heb er in ieder geval genoten!

Kijk voor meer informatie en om kennis te maken met de bejaarde paarden op manegepeerd.nl of op [facebook.com/StTOldeManegepeerd](https://www.facebook.com/StTOldeManegepeerd)

Volgende keer is 't helemaal een beestenboel, want dan ga ik op bezoek bij een stel varkens!

NEW KID in TOWN 4

Ze praten over een kamertje
Ze willen iets inrichten
Ik snap het niet allemaal...

'Ze' zijn drie vrouwen
Mijn moeder
Mijn oma
Mijn overgrootmoeder

Drie of moet ik zeggen vier generaties samen
Ik hoor er toch echt wel een beetje bij

Ze zijn in de winkel voor mij
Wow ik ben dus best wel belangrijk
Van vreugde maak ik een koprol in de mijn holletje

Ze praten over een bedje
Wit van kleur
Ook kijken ze naar een kinderstoel
Tjonge jonge wat zijn de dames druk

Ondertussen fantaseer ik over hoe ze eruit zien
Ik ben van plan om nog veel te groeien
Geef mij nog even een paar maanden
En dan... op een bepaald moment word ik geboren
Dan zal ik iedereen luidkeels begroeten
Iedereen is dan welkom in mijn wereld
Ik heb daar wel zin in
Wereld om me heen nog even geduld
Ik ben nog een tijdje werk in uitvoering

Warme groet van UK

VIJF JAAR Amsterdam OUTSIDER Art!

Galeriehouder Bert Schoonhoven blikt terug...

In 2009 zijn we gestart met een expositie die zou laten zien wat wij voor ogen hadden met de outsider art galerie, een volwaardig kunstpodium voor alle vormen van kunst die niet terug te vinden zijn in de reguliere kunstgalerie: outsider art van hoog niveau? Natuurlijk konden wij putten uit het kunstenaarsbestand van de Kunstwerkplaats van Cordaan. Daar was in de loop van de tijd een bijzondere groep kunstenaars opgestaan. Maar wij wilden ook laten zien dat we verder keken dan onze neus lang was. Ik had goede ervaringen met Galerie Herenplaats uit Rotterdam. Zij waren, net als wij, begin jaren '90 begonnen met het opstarten van een atelier/galerie voor mensen met een verstandelijke beperking en waren inmiddels al vele jaren uitgegroeid tot een Outsider Art Galerie. Wij mochten onze expositie aanvullen met een veertigtal prachtige outsider art kunstwerken. Daarnaast hadden we goede contacten met het Amsterdamse Diepwater Collectief en GGZ Galerie Beeldend Gesproken. In combinatie met de werken van onze kunstenaars gaf dat een prachtig beeld van wat wij nu eigenlijk wilden laten zien met Amsterdam Outsider Art. In december 2009 was onze Openingsexpositie een feit.

In februari 2012 is de Outsider Art Kelder geopend in een van de werfkelders onder het historische pand Corvershof aan de overkant van de tuin waar ook het Zalencentrum Van Limmikhof, en dus de galerie, ligt. Hiervoor geldt een aparte programmering. Deze exposities zijn niet allemaal in het overzicht opgenomen.

2010 / 2011

Voor Olof Art uit Leiden, een outsider art galerie met een behoorlijk internationaal netwerk, had ik in het verleden baanbrekend werk verricht. Nu zou Olof Art ons introduceren bij het internationale outsider art circuit in New York. Dit resulteerde uiteindelijk in een prachtige expositie. Inmiddels maakten we ook nieuwe contacten in het buitenland. Een expositie met Cordaan kunstenaar Jescika van Overveld en Sonja Rikken trok veel publiek. Een groep kunstenaars van de Kunstwerkplaats van Cordaan ging in St. Petersburg exposeren, en Evert Panis exposeerde in het Outsider Art Museum Gaia in het Deense Randers. Ook Kunsthuis Kannen, een vooraanstaand outsider art museum in Duitsland, exposeerde werken van de kunstenaars van Cordaan. De volgende expositie werd een Outsider Art Strip Expositie. Kunstenaars als Bill Bodewes en Frans Walon werden gecombineerd met een aantal striptekenaars zoals Woeloem, die in de jaren '60 al strips tekende voor jeugdbladen als Kris Kras en Taptoe en voor Willem de Ridder.

Vervolgens kwamen er Outsiders uit Suriname. Cordaan heeft nauwe banden daar en ook Olof Art kende een aantal instituten waar mensen met een verstandelijke beperking tekenen en schilderen. Het was een prachtige expositie waarin we lieten zien dat outsider art grenzeloos goed is.

De Transportexpositie gaf een mooi beeld van hoe mensen met een verstandelijke beperking het op en neer reizen in de metro ervaren en hoe creatief ze dit in beeld kunnen brengen via schilderijen en andere kunstvormen zoals keramiek en beeldhouwwerk. Een Textiel Expositie bracht zelfs mevrouw Kok binnen onze muren. Samen met haar man, Wim Kok,

genoot ze ervan dat haar werk tentoongesteld werd in combinatie met de textielkunst van Cordaan Werkplaats De Draad. Het werk van kunstenaar De Kleine Kunstenaar, een initiatief waar mensen met een verstandelijke beperking wekelijks tekenen en schilderen, kwam heel erg mooi tot zijn recht aan de muren van de galerie.

2012

Het jaar begon met de expositie Friesland Boppe, met werk van Ronny Leistra, schilderijen die te maken hebben met waarnemingen vanuit het hart. The Outsider Art Connection toonde werken van Henk Schoonhoven, Iris Nolden, H.F. Van Steensel en Tess. Rock-'n-roll, ambacht, bedtekeningen, Boeroe BoedorTempel, fotografie, recycled art, poëzie, outsiders en blues van het leven markeerden deze expositie. De volgende expositie, KOA Atelier Oosterhout en de Kunstwerkplaats Cordaan te Amsterdam, liet kunst zien uit ateliers van mensen met een verstandelijke beperking. In juni kreeg Chaim Oren een solo expositie met 35 schilderijen in de galerie. Chaim is geboren in Wenen, verhuisd naar Israël en via een lange reis door Europa eind jaren '60 aangekomen in Amsterdam middenin de flowerpowertijd. Zijn traditionele stijl heeft inmiddels plaats gemaakt voor experimentele beelden. De expositie Caractère et de Passion bracht kunst uit de collectie van Olof Art uit Leiden naar galerie Amsterdam Outsider Art. Siegers Art in the Basement liet in de Outsider Art Kelder kunst zien van street art artist Menno Siegers, schilderijen die afgeleid zijn van zijn street art muurschilderijen. Op 9 september was er een succesvolle expositie in combinatie met een Diner voor het Goede Doel door Lionsclub Amsterdam 't IJ. Diverse muzikanten traden op. Ezra Swaanswijk, Yair Aa en Norbert de Jong exposeerden en veilden werken om materiaal voor de kunstenaars te kunnen kopen. In de Outsider Art Kelder exposeerde vervolgens Kabul Mohamed Passolini met een twintigtal prachtige fotocollages. De opbrengst van verkochte werken ging naar Unicef en War Child. Music and Art Experience was een expositie van muzikant/kunstenaar Colin Laguna. Hij creëert een geheel eigen universum, dat hij toont door middel van zijn saxofoonmuziek, schilderijen en tekeningen.

De expositie Noord-Zuid Lijn, in samenwerking met galerie Flow uit Maastricht, was bijzonder, met kunstenaars uit Ut Glaashoes Maastricht, Kunstwerkplaats Cordaan, schilder-dichter Luk Paard uit België, Yair Aa, Ezra Swaanswijk, Norbert de Jong, Pyotr van Moock en Arthur Prins uit Amsterdam. De volgende expositie was Emanuel Lorsch in the Basement. Een oer-Amsterdammer, die zich thuis voelt bij de outsiders. Zijn werk overlapt de scheidslijn tussen outsider en insider art. De laatste expositie van dit jaar was Outsider & Street Art. Groove Party. Programmamaker 4 Elements TV / D-Rashid Sahib (bekend van de grote dancefeesten) draaide voor ons zijn alternatieve repertoire. Het fotoboek van Lilith Love werd gepresenteerd. En diverse exposanten met recycled art, graffiti installaties en street art waren te gast in galerie Amsterdam Outsider

2013

Ondanks de bezuinigingen in de organisatie kregen we ook voor dit jaar fiat van de Raad van Bestuur om onze missie voort te zetten en dat mondde uit in een heel bijzonder en kleurrijk expositiejaar 2013.

Jexcika van Overveld

Bill Bodewes

Bert Broodje

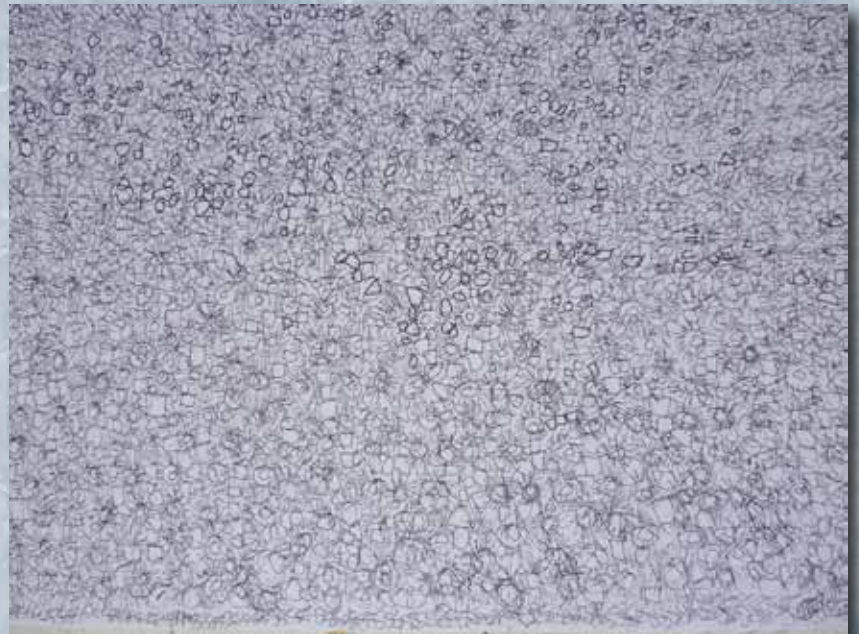
Inga Moijson

Chaim Oren

Evert Panis

Janny Notmeijer

Jeroen Rolf Schoonhoven

Arthur Prins

Risja Marie Henriëtte Steeghs

Norbert de Jong

Yair Aa

Renata de Andrade

Lillith Love

Ezra Swaanswijk

Evert Panis, Nederlands grootste Outsider Art kunstenaar, nam op 67-jarige leeftijd afscheid na een tekentijd van ruim twintig jaar. Evert startte bij ons in het atelier met zijn kunst. Het begon met het obsessief schrijven van dagboeken en eindigde hij met prachtige tekeningen op doek en papier. Een nieuwe ontdekking van Amsterdam Outsider Art was de kunstenaar Inga Moijson, werkzaam in een voorstad van Brussel. In een zelfgecreëerde wereld van taarten, gebakjes en zoete kleuren schildert zij kleine meisjes die gelukkig lijken te zijn. Maar langzaam dringt zich er een verhaal op dat barsten veroorzaakt in de mierzoete bovenlaag. Aan de wanden van Amsterdam Outsider Art hingen 25 prachtige schilderijen, en de dagboeken van Inga openbaarden aan de kijker het ware verhaal. Outsider art pur sang.

De Outsider Street Art expositie was een mengeling van street art kunstenaars en outsider art kunstenaars van binnen en buiten de zorg. Renata de Andrade is een internationale street art artiest die van straatafval prachtige creaties maakt. Menno Siegers die na de expositie bij Amsterdam Outsider Art een brede bekendheid kreeg via Outsider Art TV en het magazine 'Out of Art' met zijn psychedelische werk. GrooVisual Design bestaat uit twee hiphop kunstenaars die gebruik maken van echte drukinkt en het plamuurmes, een staaltje dat nog nergens vertoond is. Kunstenaar Rose Bertins die een groot zwart doek maakte van ruim 4,5 meter breed en 2 meter hoog met wel 1000 verschillende zwarttinten vermengd met ijzerertsen. Rose heeft zichzelf vanuit de straat opgewerkt tot een berucht en beroemd kunstenaar binnen de underground scene van Tokio en New York.

Bert Broodje, oud GGZ cliënt en levend punk kunstwerk, exposeerde zijn eigen alternatieve kledinglijn in de Outsider Art Kelder. Hij reist daarmee de wereld rond en heeft sinds een jaar zijn eigen punk museum. Outsider Art Foto Biënnale was de eerste outsider art fotografie expositie ter wereld. Autonome autodidactische fotokunstenaars werden uitgenodigd nadat we ze hadden opgespoord. Hans van den Bosch bijvoorbeeld, fotografeerde jarenlang mensen van opzij, die op dezelfde roltrap omhoog gingen. Kees Muizelaar, portretteerde een serie jonge albino's. Fotografe Claire Dunharden die zich verloor in het kilometerslange metronet van Parijs. Dit werd door haar camera-oog vervormd tot een herontdekte metropool met kleine paleisjes, doorliefd door de rails.

De Outsider Art Kelder leent zich uitstekend voor de combinatie van muziek en kunst. Zo ook voor het werk van het kunstenaarsechtpaar Carine Janssen en Michel de Groot en hun band Cat Green Eye. Hun hele huis stond letterlijk bol van de keramische beelden en schilderijen. Een sprookjesachtige wereld vol zeemeerminnen, nimfen en andere wonderlijke wezens kwam ons tegemoet, die we verhuisden naar de Outsider Art Kelder. Op de opening speelde de band haar muziek en kom men zowel van de schilderijen als van de bijbehorende klanken genieten, via koptelefoontjes. In juni hadden wij de bijzondere Foto Expositie Lilith Love, de inmiddels bekende kunstfotografe uit Limburg. Zij kreeg een brief binnen van plaatsgenoot Risja Marie Henriëtte Steeghs, die getroffen was door de ziekte van Lyme. De vraag van Henriëtte aan Lilith was of zij niet een mooie glossy fotoserie van haar kon maken om aandacht te kunnen vragen voor deze ziekte. Dit resulteerde in een fotokunstboek en een prachtige expositie, met naast foto's van Lilith ook de door Risja Marie Henriëtte Steeghs gemaakte outsider art die nog nooit aan de buitenwereld was vertoond.

Circus Terminal Outsider Art. Ik kwam via Facebook in contact met Chutima Kerdpitak-Nok, die werk verzamelde van outsider

art kunstenaars uit de hele wereld. Met een reusachtige koffer met ruim 300 kunstwerken van 67 internationale outsider artiesten ging ze galleries langs om daar in combinatie met plaatselijke kunstenaars exposities te organiseren. Zo ook bij Amsterdam Outsider Art. Dit werd uiteindelijk een mega expositie met ruim 97 exposanten.

Schrijfster Marion Bloem is niet alleen een succesvol schrijfster van bestsellers, maar ook een onbegrensd kunstenaar. Ik ontdekte bij haar thuis een schatkamer aan schilderijen, tekeningen, sculpturen, kleine zelfgemaakte boekjes, doosjes en andere niet nader te omschrijven objecten die door haar gemaakt waren. Deze schatkamer werd in zijn geheel meegenomen naar de galerie wat leidde tot de Solo Expositie Marion Bloem. Dit werd de best verkopende expositie. Katja Thiele was een trouwe bezoeker van alle exposities die wij organiseerden. Ik werd bij haar thuis uitgenodigd, want ze wilde mij het werk van haar overleden man Don Thiele laten zien. Toen ik daar binnenkwam zag ik nog veel meer bijzondere kunst, want Katja zelf maakte grote sculpturen die prachtig zouden passen in de outsider art galerie. Katja was onmiddellijk te porren voor het idee van een combinatie expositie. Deze expositie Katja en Don Thiele kwam er ook.

Vervolgens diende Outsider Art uit Kiev-Oekraïne zich aan via Facebook. Dima Filatov vroeg aan mij of ik de volgende vrijdag in de galerie was, want hij wilde mij zijn kunst laten zien. Die dag kwam hij met een map onder de arm binnen vol prachtige, op karton geschilderde outsider art. Mensen en kinderen zo puur, maar realistisch in een ruwe stijl geschilderd, waar de spetters van af vlogen. 'Ja', zei ik, 'dit is outsider art en dit gaan wij exposeren.' Op 16 november was de opening van de expositie onder het genot van een vodka.

Het jaar ervoor hadden wij contacten gelegd met een zusterorganisatie van Cordaan in Boedapest. De kunstenaars van de Kunstwerkplaats van Cordaan mochten exposeren in de Art Brut Gallery en de mensen van hun organisatie zouden in december van 2013 gaan exposeren bij Amsterdam Outsider Art. In de expositie Outsider Art uit Boedapest werden kleurrijke mensen met kleurrijke schilderijen uit Boedapest gecombineerd met de foto's van een kleurrijke Amsterdamse fotografe over kleurrijke Amsterdammers en dit alles bij elkaar zette de galerie werkelijk in vuur en vlam.

2014

Het was een bewogen begin van het expositiejaar 2014. Omdat ik behoefte had aan discussie, rafelranden, schuren, grenzen opzoeken en overschrijden, en bakens verzetten, organiseerden we de expositie Erotische, Pornografische en Verboden Kunst. Als uitgangspunt hadden we de werken van Janny Notmeijer, een talentvolle kunstenaar met een verstandelijke beperking die haar seksuele zoektocht niet uit de weg ging met haar schilderijen. Daarnaast deed ik een oproep deed aan alle kunstenaars uit mijn netwerk om zoveel mogelijk van hun pornografische werk op te komen hangen. Werk waarvan ik wist dat het vandaag de dag met alle veranderingen in de wereld op het gebied van moraal, kuisheid en netheid wel eens weerstand zou kunnen opwekken. Er werd zelfs werk binnengebracht dat zelfs mij de wenkbrauwen deed fronsen. De expositie werd deels afgesloten en mocht alleen op eigen verzoek betreden worden. Het liep wat uit de hand, maar de discussie kwam. De opening werd buiten proporties goed bezocht. Ik zat weer goed in mijn vel.

In de Outsider Art Kelder kwam vervolgens Alles naar wens en water van Daniëlle van der Erve. Pachtige opnamen van divers wateroppervlakten in Amsterdam en omstreken en een uitzonderlijke fotoreportage van en over cliënten van Cordaan

op hun favoriete plek in Amsterdam zoals het Ajax Stadion en het Badhuis op het Javaplein. Hier kwam ook een prachtige uitzending over op Outsider Art TV. Dementie kwam ook aan bod in 2014 in een prachtige Expositie Leestekens onder leiding van geestelijk verzorger Paula Irik en muziktherapeut Irene Kruijssen. Tachtig oudjes zaten zij aan zij in de galerie te genieten van hun foto's, muziek en films waar zij zelf de hoofdrol in speelden.

Ard Doko ontdekte ik op een kleine expositie in de Kerkstraat. Jong van leeftijd en geest en afkomstig uit de jeugdpsychiatrie waar hij vanuit de therapie is gaan teken en schilderen. Hij heeft zich zo opgewerkt, dat hij uiteindelijk exposities heeft gehad in Amerika. Performances met dj's waar hij in grote hallen doeken van vijf bij tien meter live schilderde. Maar bij Amsterdam Outsider Art kende hij zijn grote primeur, want daar had hij zijn allereerste grote Solo Expositie Ard Doko. Om vlak daarna al te verschijnen in onder andere de Peter Klashorst Gallery in Amsterdam. Wij hebben aan de wieg mogen staan van een groot nieuw talent. Toen was het de tijd voor Lenteneeuw. De viering van de witte iepenzaadjes die jaarlijks naar beneden dwarrelen. Overgenomen van het Amerikaanse Spring Snow feest kwamen dichters, schilders, fotografen en vele andere kunstenaars bij elkaar in Amsterdam samen om hun fenomeen te vieren.

Op de grote Zomerexpositie 2014 exposeerde Sandra Mendelsohn (prachtige psychedelische pentekeningen) samen met Patrycja Monika Jordense-Michalski, Risja Marie Henriëtte Steeghs (kleine, ingeborduurde collages), Marleen Wiedhaup (schildert haar eigen pin-up wereld en lijkt zelf op haar creaties) en Cloud Medhi (is kok in de Amsterdamse Hortus, maar maakt in z'n vrije tijd fantasie wezens van boomstronken). Een bont gekleurd gezelschap. De galerie was gedecoreerd met het batikwerk van de bijzondere familie Carlier die tevens

een zomercursus gaf in de galerie. In zijn Solo Expositie maakte René Olgers hij in augustus van de galerie één groot woud. Hij had zich tien jaar opgesloten nadat hij jarenlang bekend stond als zeefdrukker en rechterhand van de kunstenaar Rob Scholte. Toen die getroffen werd door een op hem geplande bomaanslag, belandde René in een zware depressie. Hij schilderde jarenlang bomen en bossen. Een 'meester van het licht' werd hij door bezoekers genoemd tijdens de expositie.

De Solo Expositie Arthur Prins is de laatste in de rij van 2014. Een bijzondere kunstenaar die anderhalf jaar wachtte voordat hij contact met mij durfde op te nemen. Nadien is dit bijzondere fenomeen, want zo mogen wij hem wel noemen, bekend geworden in de wereld van de outsider art. Met zijn geheel eigen theorie en werkwijze trok hij de aandacht van velen en kreeg prachtige artikelen in onder andere de 'TREF' en het vooraanstaande outsider art magazine; 'Out of Art'. Ook heeft hij een mooie expositie gehad bij galerie Herenplaats in Rotterdam. Volgend jaar krijgt hij een plek op de Art Brut Biënnale waar hij zeker hoge ogen gaat gooien.

Vijf jaar Amsterdam Outsider Art.

Met 47 tentoonstellingen in de galerie en de Outsider Art Kelder heeft Amsterdam Outsider Art zich bewezen in de achterliggende jaren. Er is een groot netwerk opgebouwd, vooral ook via de sociale media, de website, Outsider Art TV en publicaties in diverse magazines. Er is genoeg outsider art talent om verder te gaan met exposeren, nieuwe kunstenaars te ontdekken en onze activiteiten uit te breiden. Op naar het volgende jubileum!

Bert Schoonhoven
Galeriehouder

TREF Magazine wordt gesponsord door:

Techwatch^{bv}

Technische Tijdschriften
BITS&CHIPS en MECHATRONICA&MACHINEBOUW
Conferenties en Beurzen
WWW.BITS-CHIPS.NL

PSYCHOLOGENPRAKTIJK

WWW.PSYCHOLOGENPRAKTIJKELF.NL

C!FAS

WWW.CIFAS.NL

WERKSTROOMBOEKHOUDEN - HET NIEUWE BOEKHOUDEN

Gevoelskracht

Praktijk voor Haptotherapie
www.gevoelskracht.nl

DIMA LAAG ZINTHEM
moeite met kiezen?
BINNENHUISADVIES 06 - 10 12 12 40

Zeur & Zanik buigen zich over de moderne etiquette

De mensen bellen minder, maar appen steeds meer, staat hier.

Daar moet nodig paal en perk aan worden gesteld! Er is niets zo onbeleefd als appen in gezelschap.

En wat dacht je van een krant lezen in gezelschap?

zeurenzanik.nl

ASSERTIEF

Eindelijk maak ik handzame bundeltjes van de stapel oud papier die al maandenlang - want elke keer het ophaalmoment gemist - in een hoekje van de keuken ligt te groeien. Ik besluit dat te doen terwijl er twee pannen op het vuur staan, want als vrouw kan ik multitasken.

De bel gaat. Ik laat een stapel papier uit mijn handen vallen, trek drie lades open voordat ik mijn sleutelbos vind, draai het gas uit, glijd nog net niet uit over een naast de stapel gevallen krant en loop naar de voordeur. Als ik de deur open zie ik niemand.

Of nee, toch. Daar komt een meneer, of meer een jongen, enthousiast naar me toe gerend. 'Jaaaa, het duurt even maar dan doet ze toch nog open!'

(U moet weten dat ik het niet zo heb op bijdehante, laat staan brutale onbekenden aan de deur.)

'Ik zal me meteen maar even voorstellen.' Ik krijg een gehandschoende hand in de mijne gedrukt. 'Ik ben Lars de Vries* en wij zijn bezig om hier de energietarieven te verlagen.' Op zo'n moment vraag ik me altijd af wie 'wij' zijn, maar ik zeg, denkend aan mijn oud papier en gevulde pannen, dat ik niet geïnteresseerd ben.

'Niet geïnteresseerd?!' Lars is geschokt. 'Op jouw leeftijd wil je toch lagere energietarieven?' 'Wat bedoel je precies met 'op mijn leeftijd?'' Ik schat hem zeker tien jaar jonger dan ik. 'Nou, als je nou iemand van tachtig was,' beantwoordt Lars mijn vraag met een halve zin. 'Wat ik bedoel: wat weet jij eigenlijk over mijn leeftijd?' vraag ik. Big brother is watching you en het zou me niets verbazen als deze Lars een compleet dossier over mij aan zijn klembord had hangen.

'Nou, hallo, ik kan toch aan je zien dat je niet oud en grijs bent!'

Die 'hallo', die deed het hem. Ik was er klaar mee. 'Zeg, Lars, als je brutaal wilt doen kun je dat beter bij een ander proberen.'

Het vrolijke gezicht van Lars staat plotseling op onweer, als hij nog net weet uit te brengen: 'Dat heet niet brutaal, dat heet assertief. Tot ziens.' En weg is hij.

Ik vraag me af wie er hier eigenlijk assertief was.

**Uit privacyoverwegingen is de naam Lars de Vries verzonnen.*

Janneke Pelle werkt in zorg en horeca, is koorpianiste, recenseert theatervoorstellingen en geeft Nederlandse les aan een inburgerende leeftijdgenote. Bovenal houdt ze van mensen en hun verhalen. Hierover schrijft ze op weblog.theefiets.nl.

Wat eten we voor **LEKKERS?**

Als kind kreeg ik vrijwel nooit snoep. Wel een koekje bij de thee als ik uit school kwam. Maar snoep? Geen sprake van. De manier waarop mijn moeder 'geen sprake van' zei, met een enigszins bekakte uitspraak en op zeer besliste toon, inclusief een vleugje verontwaardiging, maakte duidelijk dat tegenspreken, laat staan zeuren volstrekt zinloos zou zijn. Haar eigen moeder, mijn oma, zei het op precies dezelfde wijze. Sinds ik kinderen heb, hoor ik het mezelf soms ook zeggen. Gênant, maar het werkt wel. Bij het opvoedkundige programma The Nanny zouden moeders er een tien voor krijgen (vaders kunnen dankzij hun lage, zware stem verzoeken prima af met 'NEE'). Het geheim zit 'm natuurlijk in de volle overtuiging waarmee dit zinnetje wordt uitgesproken. En in die ondertoon van gerechtvaardigde boosheid. Die brengt perfect over dat je vraag niet alleen op een barrière van beton stuit, maar ook nog eens ongepast is. Hoe durf je er eigenlijk om te vragen? Schandelijk. Wetenschappers noemen dit een moment van cultuuroverdracht. Zo leren we wat wel en wat niet hoort. Mijn oudste dochter imiteert de juiste uitspraak van 'geen sprake van' inmiddels vlekkeloos, dus ik vrees dat zij het later ook wel eens op haar eigen kinderen zal uitproberen (als ze die krijgt natuurlijk).

Een paar keer per jaar ging mijn moeder echter door de knieën en kwam er een bakje zoetigheid op tafel. Dat ging dan binnen de kortste keren leeg, want mijn vader en ik waren nogal van het dooreten bij lekkers. Als het er is, moet het op. Maar verder geen snoep dus. Daarmee was ons gezin een uitzondering. Moeders van vriendinnetjes gaven me wel eens een snoepje. Bij het avondeten kreeg ik dan echt geen hap meer door mijn keel. Normaal werd ik al misnoedig als ik die berg op mijn bord zag, maar met een snoepje achter de kiezen werd de warme hap echt een onoverkomelijke zaak. Wat mijn moeder natuurlijk sterkte in haar snoepverbod. Zie je wel!

Mijn andere oma pakte de snoepkwestie omgekeerd aan. Daar stond altijd een schaal lekkernijen op tafel waar iedereen naar behoefte uit mocht pakken. Volgens mijn vader had dat een merkwaardig effect: kinderen en volwassenen namen wel eens een snoepje, maar ze propten zich niet vol. Alleen als mijn moeder op bezoek kwam, ging de schaal leeg. Dat komt ervan!

Zelf bewandel ik als opvoeder de gulden middenweg. Mijn kinderen mogen elke dag een snoepje kiezen als ze uit school komen. Hopelijk voorkomt dat het gevoel kort te worden gehouden en daarmee schranspartijen en op lange termijn een uitdijend middel, zoals bij mij. Genieten, maar met mate. Zoiets. En dan mag je in het weekeinde heus wel eens een cupcake of een kletskop. Hierbij het recept. Smul ze!

Mathilde

KLETSKOPPEN (36 stuks)

Ingrediënten: 25 gram geschaafde amandelen, 60 gram boter, 150 gram lichtbruine basterd suiker, 50 gram bloem, 1/4 theelepel kaneel, snuffje zout, 2-3 theelepel water

Bereiding: Verwarm de oven voor op 175 graden. Rooster de amandelen lichtbruin in een koekenpan, hak ze grof. Laat de boter in een steelpan smelten, maar niet bruisen. Haal de pan van het vuur. Doe de basterdsuiker bij de boter, daarna bloem, kaneel en zout. Meng telkens goed. Voeg 2 tot 3 theelepels water toe en de amandelen. Schep het deeg met een theelepeltje in bergjes op een ingevette bakplaat. Bak de kletskoppen in 7 tot 10 minuten bruin en karamelkleurig.

Weetje: waar de naam 'kletskop' vandaan komt, is niet helemaal zeker. Misschien door de 'klets' waarmee het koekdeeg op de bakplaat plat werd geslagen. In ieder geval bevorderen de koekjes een gezellig gesprek bij een kopje thee of koffie.

WACHTEN

Wachten, wachten, wachten
Wachten de hele tijd
Op het eind van lange nachten
Of tot die trein eens rijdt

Wachten, wachten, wachten
Op de langzaamste van de klas
Tot de pijn eens zal verzachten
Of dat wat is eindelijk was

Wachten voor rood,
Op leven voor de dood
En helemaal nervous
Op de Klantenservice

Wachten in de lethargische massa
Naast je beurtbalk bij de kassa
Wachten tot er iets leuks gebeurt
En iedereen is uitgezeurd

Wachten tot het licht wordt gedoofd
Als men door ISIS wordt onthoofd
Gelaten blijven hopen
Dat alles anders zal lopen

Wachten op degenen
Die weer eens te laat zijn
En wachten tot lange tenen
Niet langer kwaad zijn

Wachten op het goede
Wachten op genade
Op het eind van armoede
En op de perfecte gade

Wachten zus
Wachten zo
Op de bus
En op Godot

En het allerlangst duurt
Het wachten tot het mei is
En de wereld ontguurt

En de winter
eindelijk
eindelijk
eindelijk
voorbij is

Zucht.

Coproductie van Puntenslijper en Margriet

